

МОНИТОРИНГ ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА КОМИСИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА

Институт за човекови права

Auswärtiges Amt

HUMAN RIGHTS

**ЗАШТИТА ОД
ДИСКРИМИНАЦИЈА,
БУЛИНГ И ГОВОР
НА ОМРАЗА**

**КВАРТАЛЕН МОНИТОРИНГ ИЗВЕШТАЈ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТАТА
НА КОМИСИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА**

(период: јануари – март 2022 година)

Наслов на проектот:

Заштита од дискриминација, булинг и говор на омраза

Спроведувач на проектот:

Институт за човекови права

Место и година на издавање:

Скопје, април 2022 г.

Овој извештај е изработен со финансиска поддршка од Германската амбасада. Неговата содржина е одговорност на Институтот за човекови права и не ги одразува гледиштата на Германската амбасада или влада.

ВОВЕД

Законот за спречување и заштита од дискриминација ја уредува превенцијата и забраната од дискриминација, облиците и видовите на дискриминација, постапките за заштита од дискриминација, како и составот и работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација.¹ Во него се прошируваат основите, се менуваат и подобро се дефинираат поимникот и дефиницијата за дискриминација. Со новиот закон се професионализира Комисијата за заштита од дискриминација, која исто така освен на заштита, работи и на превенција од дискриминација.²

Предмет и на овој трет мониторинг извештај е прикажување на **работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (КСЗД)** со цел достапност на податоци за состојбите со дискриминацијата за периодот од јануари до март 2022 година.

При следењето на работата на Комисијата, акцент е ставен на следниве критериуми за евалуација: **ефективност, транспарентност и отчетност.**

Овој извештај е изработен во рамки на проектот „Заштита од дискриминација, булинг и говор на омраза“, со поддршка од Германската амбасада во Скопје. Цел на проектот е да ја потенцира важноста во однос на спречување и заштита од дискриминација (со посебен фокус на следниве основи: сексуална ориентација, родов идентитет, социјална и родова нееднаквост), како и спречување и заштита од говор на омраза и „булинг“ – врсничко насилство меѓу средношколците.

Мониторинг извештаите се изготвени со прибирање информации и тоа:

- 1)** Следење на активностите на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (КСЗД) во однос на нејзините надлежности утврдени со Законот за спречување и заштита од дискриминација;
- 2)** Поднесување барања за слободен пристап до информации од јавен карактер;
- 3)** Следење информации објавени во медиумите кои се релевантни и се однесуваат на заштита од дискриминација, булинг и говор на омраза.

1 Закон за спречување и заштита од дискриминација- Сл. весник бр.258 на РСМ, од 30.10.2020 година.

2 Член 21, Закон за спречување и заштита од дискриминација- Сл. весник бр.258 на РСМ од 30.10.2020 година.

1.

ЕФЕКТИВНОСТ

Ефективноста, како мерка за обемот и квалитетот на преземените активности во работењето на Комисијата, кои имаат клучно влијание на поставените цели, согласно со законските надлежности на истата, ќе го даде степенот на придонес за постигнување на главната цел, а тоа е обезбедување на принципот на еднаквост, спречување и заштита од дискриминација во остварувањето на човековите права и слободи.

1.1. ЕФЕКТИВНОСТ ВО ПОСТАПУВАЊЕТО ПО ПРЕТСТАВКИ

	1 јануари – 31 март 2022	
Број на постапки поведени по службена должност (по основ)	1. Раса, боја на кожа, национална или етничка припадност, припадност на маргинализирана група, социјално потекло, имотен статус или друга основа:	1 потеко и религија или верско уверување
	2. Сексуална ориентација, родов идентитет, род, пол, семејна и брачна состојба:	/
	3. Образование:	/
	4. Ментална и телесна попреченост:	/
	5. Здравствена состојба:	1 здравствена заштита
	6. Социјален, личен и општествен статус:	/
	7. Друго	1 Пристап до добра и сулуги
	Вкупно:	3

Број на примени претставки (по основ)	1. Пол, припадност на маринализирана група, лично својство и општествен статус, национална или етничка припадност, сексуална ориентација и родов идентитет	31
	2. Пол, род, семејна или брачна состојба родов идентитет, друга основа (родителско право)	1
	3. Образование:	/
	4. Ментална и телесна попреченост:	/
	5. Здравствена состојба:	2
	6. Друга основа (права на спортски каратисти)	1
	7. Ненаведено:	18
	8. Повеќе основи (ненаведено)	1
	Вкупно	54 претставки
Број на донесени мислења и препораки	Вкупно 46 мислења <ul style="list-style-type: none"> • во 26 утврдила дискриминација и • во 10 не утврдила дискриминација • 2 заклучока за неповедување, непостапување или запирање на постапката, од кои 1 поради одлука на подносителот да ја повлече претставката во текот на постапувањето и 1 поради тековна судска постапка • 8 одлуки за отфрлање на претставки од кои 5 заради неуредност на поднесокот и 3 заради ненадлежност 	
Просечно траење на постапките	Ниту една постапка не траела подолго од 60 дена	
Број на донесени општи препораки во случај на дискриминација на поголем број лица	Нема упатено општи препораки	
Број на постапки во кои Комисијата се јавила како замешувач	/	

1.2. ЕФЕКТИВНОСТ ВО СОРАБОТКАТА СО ИНСТИТУЦИИ

	Јануари – март 2022 г.
Соработка со лица и институции на полето на заштитата од дискриминација	Потпишани меморандуми со повеќе организации и институтции (УНХЦР, Министерство за внатрешни работи, Совет за етика во медиуми итн.)
Мислења и препораки за следењето на имплементацијата на ЗСЗД	/
Број на иницијативи за измена на прописи, заради спроведување и унапредување на заштитата од дискриминација	/
Број на мислења по предлози на закони	/

1.3. ЕФЕКТИВНОСТ ВО АКТИВНОСТИТЕ ЗА ПРОМОЦИЈА

	Јануари – март 2022 г..
Број и вид преземени активности за промоција, заштита и превенција на еднаквоста, човековите права и недискриминацијата	Претседателката и членовите на Комисијата се активни во присуство на настани и дебати со цел промоција на недискриминацијата
Број на изготвени и објавени посебни и тематски извештаи	/

2.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Транспарентноста се однесува на степенот на информираност на јавноста за остварување на функцијата на овој орган, за одредени случаи на дискриминација од интерес на граѓаните, актуелните состојби поврзани со почестите видови дискриминација, известување за давање општи препораки за одредени прашања од областа на еднаквоста и недискриминацијата, како и за соработката со соодветни национални тела на други држави, меѓународни и регионални организации на полето на заштитата од дискриминација.

2.1. ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ЈАВНОСТ

	Јануари – март 2022 г..
Број на одржани конференции за медиуми	/
Број на споделени мислења, наоди и препораки, со обраќање до јавноста од кој било медиум	Во овој период КСЗД директно се обраќала, преку нивната Фејсбук страница, и со своето обраќање на оваа платформа има споделено повеќе мислења, наоди и препораки.
Функционалност, ажурност и лесна пребарливост на веб страницата	Новата веб страница на Комисијата е во употреба и редовно се ажурира. На веб страницата се лесно достапни одлуките и мислењата на Комисијата по претставките.
Јавност во постапката за избор на членови на Комисијата	Јавниот повик за уште еден член на КСЗД беше објавен во „Службен весник“ бр. 102, во мај 2021 година, и поставен на Фејсбук страната на КСЗД. Интервјуата со кандидатите за член на Комисијата беа јавни, со присуство на граѓански организации во Собранието. Сепак членот сè уште не е избран.

3.

ОТЧЕТНОСТ

Отчетноста е тесно поврзана со транспарентноста на Комисијата, бидејќи од бројните надлежности, кои се законски определени, произлегуваат три сегменти на отчетност: а) преку објавување Квартални извештаи, доставување Годишен извештај за својата работа до Собранието на РСМ и изготвување Финансиски извештај за располагање со средствата од буџетот, наменет за работа на Комисијата.

	Јануари – март 2022 г.
Објавување Квартални информации за работата	
Поднесување на Годишниот извештај за работа до Собранието на РСМ, во законски рок и објавување на истиот	/
Објавување финансиски извештај за располагањето со буџетските средства	На веб страницата е објавен буџетот за 2021 година но не се достапни информациите за Буџетот за 2022 како и финансиските извештаи од претходните години.

